
INSTYTUT INTERDYSCYPLINARNYCH BADAŃ HISTORYCZNYCH

Uniwersytetu Kaliskiego im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego

Dyrektor dr hab. Krzysztof Walczak, prof. UK

oraz

KALISKIE TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ NAUK

Komisja Naukowa

z przewodniczącym dr hab. Makarym Górzyńskim, prof. UK

mają przyjemność zaprosić
Szanowną Panią / Szanownego Pana
na spotkanie poświęcone wystąpieniu

dr hab. Marty Sikorskiej, prof. UŁ

(Wydział Filozoficzno-Historyczny Uniwersytetu Łódzkiego,

Katedra Historii Polski XIX wieku)

Aleksandra Piłsudska (1882-1963).
Za rewolucję, niepodległość i legendę

Spotkanie odbędzie się
19 marca 2026 roku (czwartek) o godz. 17.00
w siedzibie Instytutu Interdyscyplinarnych Badań Historycznych
Uniwersytetu Kaliskiego im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego,
Plac św. Józefa 2-6 w Kaliszu

Aleksandra Piłsudska była drugą żoną Marszałka Józefa Piłsudskiego. Ale zapisała się na kartach historii Polski jako aktywna działaczka Organizacji Bojowej Polskiej Partii Socjalistycznej, uczestniczka rewolucji 1905 r., a w czasie I wojny światowej komendantka Oddziału Kuriersko-Wywiadowczego I Brygady Legionów.

Życie Aleksandry Piłsudskiej możemy analizować w odniesieniu do najważniejszych wydarzeń z zakresu historii Polski pierwszej połowy XX w. Na jej biografii odcisnęły piętno wydarzenia rewolucji 1905-1907, dwóch wojen światowych, aktywny udział w walkach o niepodległość (1914 – 1918). Okres odradzania się niepodległego państwa polskiego, przewrót polityczny, którego dokonał w Polsce w 1926 r. jej mąż Józef Piłsudski, wybuch drugiej wojny światowej, ucieczka z napadniętego przez Niemcy i Związek Sowiecki kraju i emigracja. Aleksandra Piłsudska była ponadto matką dwóch córek: Wandy (1918 – 2001) i Jadwigi (1920 – 2014), w okresie odrodzonej Rzeczypospolitej prowadziła aktywną działalność społeczną, a w 1939 r. wraz z córkami uciekła z Polski. Ostatnie 24 lata życia spędziła na emigracji w Wielkiej Brytanii. W Londynie spisała wspomnienia, angażowała się w organizację Instytutu im. Józefa Piłsudskiego oraz w działalność polityczną.

Za rewolucję, niepodległość i legendę/ For Revolution, Independence, and Legend, to tytuł biografii Aleksandry Piłsudskiej, która ukaże się w angielskim tłumaczeniu dzięki realizacji projektu nr rej NPRH/U21/SP/0002/2024/14.

MARTA SIKORSKA, dr hab. prof. UŁ, Katedra Historii Polski XIX w. UŁ; zainteresowania badawcze: historia kobiet, historia polskiego socjalizmu, historia Łodzi. Opublikowała m. in.: K. Śmiechowski, M. Sikorska-Kowalska, K. Fukumoto, *Robotnicy Łodzi drugiej połowy XIX wieku. Nowe kierunki badawcze*, Łódź 2016; *Kobiety niepodległości. Wspomnienia z lat 1910- 1918*, oprac. K. Piskała, M. Sikorska-Kowalska, Warszawa 2019; *Kobiety z PPS (1892 – 1918)*, [w:] *O niepodległość i socjalizm. Studia i szkice z dziejów Polskiej Partii Socjalistycznej*, red.

K. Piskała, M. Żuczowski, Warszawa 2020; *Aleksandra Piłsudska 1882 – 1963*, Łódź 2021; *Problemy organizacyjne kobiecego ruchu kombatanckiego w II Rzeczypospolitej*, „Przegląd Historyczno-Wojskowy” 2022, nr 3, s. 93-118; *Kurierki I Brygady Legionów. Próba portretu*, [w:] *Z Oleandrów ku Niepodległej. Odniesienia, interpretacje, pamięć*, red. K. Daszyk, T. Kargol, Kraków 2024.